

ĐỀ LÀM BÀI ĐỢT 3: 17/4/2020
THỜI GIAN NỘP:24/4/2020
LÀM ÍT NHẤT 2 ĐỀ

Đề 1:

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi từ 1 đến 4:

Tháng 6, ngày 24, sao sa.

Hung Đạo Vương ốm. Vua ngự tới nhà thăm, hỏi rằng:

"Nếu có điều chẳng may, mà giặc phương Bắc lại sang xâm lược thì kế sách như thế nào?"

Hung Đạo Vương trả lời:

"Ngày xưa Triệu Vũ dựng nước, vua Hán cho quân đánh, nhân dân làm kế thanh dã, đại quân ra Khâm Châu, Liêm Châu đánh vào Trường Sa, còn đoản binh thì đánh úp phía sau. Đó là một thời. Đời Đinh, Lê dùng người tài giỏi, đất phương Nam mới mạnh mà phương Bắc thì mệt mỏi suy yếu, trên dưới một dạ, lòng dân không lìa, xây thành Bình Lỗ mà phá được quân Tống. Đó lại là một thời. Vua Lý mở nền, nhà Tống xâm phạm địa giới, dùng Lý Thường Kiệt đánh Khâm, Liêm, đến tận Mai Lĩnh là vì có thế. Vừa rồi Toa Đô, Ô Mã Nhi bốn mặt bao vây. Vì vua tôi đồng tâm, anh em hòa mục, cả nước góp sức, giặc phải bị bắt. Đó là trời xui nên vậy. Đại khái, nó cậy trường trận, ta dựa vào đoản binh. Dùng đoản binh chế trường trận là sự thường của binh pháp. Nếu chỉ thấy quân nó kéo đến như lửa, như gió thì thế dễ chế ngự. Nếu nó tiến chậm như các tằm ăn, không cầu thắng chóng, thì phải chọn dùng tướng giỏi, xem xét quyền biến, như đánh cờ vậy, tùy thời tạo thế, có được đội quân một lòng như cha con thì mới dùng được. Và lại, khoan thư sức dân để làm kế sâu rễ bền gốc, đó là thượng sách giữ nước vậy."

(Trích Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn, Trang 42, SGK Ngữ văn 10, Tập II, NXBGD 2006)

1/ Nêu ý chính của văn bản trên ?

2/ Xác định biện pháp tu từ (về từ) trong đoạn: *Nếu chỉ thấy quân nó kéo đến như lửa, như gió thì thế dễ chế ngự. Nếu nó tiến chậm như các tằm ăn, không cầu thắng chóng, thì phải chọn dùng tướng giỏi, xem xét quyền biến, như đánh cờ vậy, tùy thời tạo thế, có được đội quân một lòng như cha con thì mới dùng được.* Nêu hiệu quả nghệ thuật của biện pháp tu từ đó?

3/ Trong văn bản có nói đến *binh pháp*. Binh pháp là gì? Binh pháp của Hưng Đạo Vương có điểm gì đáng chú ý?

4/ Viết đoạn văn ngắn (5 đến 7 dòng) bày tỏ suy nghĩ về bài học *khoan thư sức dân* của Hưng Đạo Vương trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước hiện nay.

Đề 2:

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi từ 1 đến 4:

(...)Một hôm Quốc Tuấn vờ hỏi con ông là Hưng Vũ Vương : "Người xưa có cả thiên hạ để truyền cho con cháu, con nghĩ thế nào?"

Hưng Vũ Vương thưa: "Dẫu khác họ cũng không nên, huống chi là cùng một họ!"

Quốc Tuấn ngầm cho là phải.

Lại một hôm Trần Quốc Tuấn đem chuyện ấy hỏi người con thứ là Hưng Nhượng Vương Quốc Tảng. Quốc Tảng tiến lên thưa: "Tống Thái Tổ vốn là một ông lão làm ruộng, đã thừa cơ dấy vận nên có được thiên hạ."

Quốc Tuấn rút gươm kể tội:

- *"Tên loạn thần là từ đứa con bất hiếu mà ra".*

Định giết Quốc Tảng, Hưng Vũ Vương hay tin, vội chạy tới khóc lóc xin chịu tội thay, Quốc Tuấn mới tha. Đến đây, ông dặn Hưng Vũ Vương: "Sau khi ta chết, đây nắp quan tài đã rồi mới cho Quốc Tảng vào viếng."(...)

(Trích Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn, Trang 43, SGK Ngữ văn 10, Tập II, NXBGD 2006)

1/ Văn bản trên kể về sự việc gì?

2/ Xác định phương thức biểu đạt của văn bản ?

3/ Xác định biện pháp nghệ thuật nổi bật trong thái độ của Hưng Đạo Vương với 2 người con trai?

Nêu hiệu quả nghệ thuật của biện pháp đó ?

4/ Viết đoạn văn ngắn (5 đến 7 dòng) bày tỏ suy nghĩ về bài học *giáo dục con cái* trong cuộc sống hôm nay.

Đề 3:

Đọc đoạn văn sau và trả lời câu hỏi từ Câu 1 đến Câu 4:

Quốc Tuấn là con Yên Sinh Vương, lúc mới sinh ra, có một thầy tướng xem cho và bảo: "[Người này] ngày sau có thể giúp nước cứu đời". Đến khi lớn lên, dung mạo khôi ngô, thông minh hơn người, đọc rộng các sách, có tài văn võ. Yên Sinh Vương trước đây vốn có hiềm khích với Chiêu Lăng, mang lòng hận hực, tìm khắp những người tài nghệ để dạy Quốc Tuấn [...]

Ông lại khéo tiến cử người tài giỏi cho đất nước, như Dã Tượng, Yết Kiêu là gia thân của ông, có dự công dẹp Ô Mã Nhi, Toa Đô. Bọn Phạm Ngũ Lão, Trần Thì Kiến, Trương Hán Siêu, Phạm Lãm, Trịnh Dũ, Ngô Sĩ Thường, Nguyễn Thế Trực vốn là môn khách của ông, đều nổi tiếng thời đó về văn chương và chính sự, bởi vì ông có tài mưu lược, anh hùng, lại một lòng giữ gìn trung nghĩa vậy. Xem như khi Thánh Tông vờ bảo Quốc Tuấn rằng: "Thế giặc như vậy, ta phải hàng thôi". Quốc Tuấn trả lời: "[Bệ hạ] chém đầu tôi trước rồi hãy hàng". Vì thế, đời Trưng Hưng, lập nên công nghiệp hiếm có. Tiếng vang đến giặc Bắc, chúng thường gọi ông là An Nam Hưng Đạo Vương mà không dám gọi tên. Sau khi mất rồi, các châu huyện ở Lạng Giang hề có tai nạn bệnh dịch, nhiều người cầu đảo ông. Đến nay, mỗi khi đất nước có giặc vào cướp, đến lễ ở đền ông, hề tráp đựng kiếm có tiếng kêu thì thế nào cũng thắng lớn.

(Lê Văn Hưu, Phan Phu Tiên, Ngô Sĩ Liên... soạn thảo, Đại Việt sử ký toàn thư, Viện Khoa Học Xã Hội Việt Nam dịch, NXB Khoa Học Xã Hội)

Câu 1: Chỉ ra phương thức biểu đạt của đoạn trích.

Câu 2: Câu văn *Đến khi lớn lên, dung mạo khôi ngô, thông minh hơn người, đọc rộng các sách, có tài văn võ* có đặc điểm gì đặc biệt về cấu trúc ngữ pháp? Điều này thể hiện đặc điểm gì của phương thức biểu đạt của văn bản mà anh (chị) vừa chỉ ra ở câu trên?

Câu 3: Trần Quốc Tuấn được miêu tả trên mấy phương diện? Đó là những phương diện nào? Đoạn trích có sử dụng chi tiết kì ảo nào?

Câu 4: Trong khoảng 5-7 dòng, trình bày suy nghĩ của anh (chị) về một bậc anh hùng trong lịch sử mà anh (chị) biết.

Đề 4:

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi từ 1 đến 4:

Hưng Đạo Đại Vương

*Đất nước Việt Nam giống Lạc Hồng
Đại Vương Hưng Đạo diệt quân Mông
Diên Hồng-bô lão mưu hiền sĩ
Bình Than-hội nghị chí lão nông
Tướng giặc cùng đường nên bỏ chạy
Quân binh hết lối vượt qua sông
Mừng vui chiến thắng trang hào kiệt
Đất nước anh hùng sáng biển Đông.*

(Mầu Danh Nguyên)

1/ Xác định thể thơ của văn bản?

2/ Văn bản làm sống lại những sự kiện lịch sử gì của dân tộc trong thời đại nhà Trần ?

3/ Tác giả tỏ thái độ, tình cảm gì khi viết về Hưng Đạo Đại Vương?

4/ Viết đoạn văn ngắn (5 đến 7 dòng) bày tỏ suy nghĩ về vẻ đẹp hình tượng Hưng Đạo Đại Vương qua văn bản trên.